

Educatief

Nieuwsbrief nr. 4, april 2017

Alle nieuws over PDL-scholingen en kennisontwikkeling

Beste lezer,

Dit is al weer de vierde editie van de PDL-educatief, een nieuwe uitgave van stichting PDL.

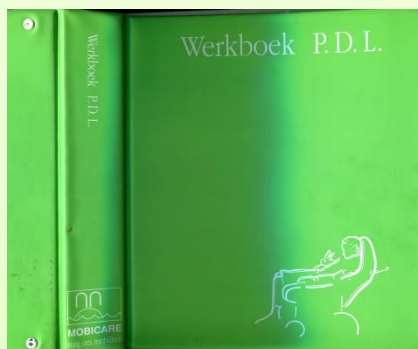
Naast onze uitgaven "PDL-actief" waarin we je op de hoogte houden van inhoudelijke ontwikkelingen rond PDL merkten we dat er behoefte was aan meer informatie over kennisontwikkeling op het gebied van PDL.

In de PDL-educatief vindt je een overzicht van alle deskundigheids-bevorderende activiteiten rond PDL. De PDL-educatief verschijnt 2 keer per jaar, en wordt verzonden aan digitale abonnees en verspreid via onze sociale media.

We wensen je weer veel leesplezier.
Het bestuur van
Stichting PDL

Stichting PDL bestaat 25 jaar! (deel 2)

In de vorige uitgave van onze nieuwsbrief PDL-actief hebben we jullie verteld hoe PDL als zorgmethode is ontstaan. Heb je deze nog niet gelezen, download deze dan via deze [link](#). We willen jullie nu meer vertellen over het ontstaan van PDL scholingen. Mobicare, een in 1991 opgericht adviesbureau voor PDL, publiceerde vanaf 1991 in afleveringen het Werkboek PDL (een losbladige en bredere uitwerking dan het PDL-rapport) voor de eerste 200 abonnees. In 1992 was het werkboek compleet en werd het gepresenteerd aan de directie van verpleeghuis 'de Samaritaan' (nu Nieuw Rijssenburg) en aan de Prinses Margriet School te Rotterdam (nu het Albeda college), het opleidingsinstituut waar verplegenden en verzorgenden van 'de Samaritaan' hun opleiding ontvingen.

Op initiatief van de Prinses Margriet School werd nog in hetzelfde jaar de Stichting PDL opgericht, die de mogelijkheid kreeg om naast publicaties, onderzoek en PR ook onderwijs in PDL landelijk te structureren.

Bij het 20-jarig bestaan van de Stichting Voortgezette Opleidingen Ziekenverzorging (SVOZ) te Utrecht in 1992 werd aan Wilma Rabe, teamleidster in verpleeghuis 'de Ielân' te Sneek, de eerste Prinses Margrietprijs uit handen van Prinses Margriet uitgereikt omdat Wilma op haar afdeling PDL had ingevoerd.

De Prinses Margriet Prijs is een innovatieprijs, bestemd voor beroepsbeoefenaren in de verpleging of verzorging, die een aantoonbare bijdrage hebben geleverd aan het verbeteren van de kwaliteit van de zorg. Deze prijs wordt nog steeds jaarlijks uitgereikt. De prinses nam daarbij een exemplaar van het Werkboek PDL in ontvangst.

Na de start van het scholingsprogramma ging het snel:

Voor de term PDL is registratie bij het BENELUX- merkenbureau gerealiseerd. De lesmodules die voor erkende PDL-cursussen zijn ontwikkeld werden bij akte gedeponneerd bij een notaris.

Acholing voor docenten kwam op gang en zij werden intensief getraind.

De volgende stap was het ontwikkelen van stageplaatsen en het aanleggen van toetsingscriteria voor de PDL- handelingen en -voorzieningen.

In 1994 werd 'de Blaauwe Hoeve' te Hulst (nu onderdeel van Curamus) de eerste PDL-gecertificeerde instelling en werden PDL-trainingen in België mogelijk in samenwerking met het NVKVV te Brussel.

In 1997 werd het eerste symposium PDL georganiseerd. Nu precies 20 jaar later organiseren we ons **25-jarig jubileumcongres** en wel **op: 7 november a.s.** Zet deze datum al vast in je agenda!

Prinses Margriet
prijs 1992

In de volgende uitgave van onze nieuwsbrief PDL-actief vertellen we over de certificeringen van instellingen en de ontwikkelingen in deze instellingen.

Verder in deze uitgave:

Scholingsaanbod PDL	2
Cursus PDL-coach	3
Mondzorg en PDL	3
Interview Peter de Goede	3
Blended learning mondzorg	5
Workshop behandelaars	6

Scholingsaanbod PDL

PDL is een multidisciplinair verpleeg- en behandelconcept. Om dit op een goede manier te doen is een training met het multidisciplinaire team het middel om de vaardigheden en de interdisciplinaire aanpak van een of meerdere factoren bij passiviteitsproblemen aan te leren.

De PDL-trainingen, het cursusmateriaal en het PDL-gedachtengoed zijn eigendom van de Stichting PDL. De PDL-trainingen worden daarom alleen door geaccrediteerde scholingsinstellingen en instellingen gegeven en door een gecertificeerd PDL-docent. Op deze en de volgende pagina zie je een overzicht van de verschillende scholingen die via open inschrijving te volgen zijn. Voor incompanytrainingen kunt je contact opnemen via de contactgegevens op de website: [Klik op deze link](#)

Er zijn twee typen scholingen: de reguliere klassieke scholing waarbij theorie en praktijk in een training van 10 dagdelen onder leiding van een PDL-trainer worden gecombineerd.

In de Blended learning variant is er sprake van een combinatie van zelfstudie, e-learning en 5 delen vaardigheidstraining onder leiding van een PDL-trainer.

ACADEMIE
VOOR ZORGEND
NEDERLAND

Meer info:

Mail naar: norma@avzn.nl

Website: [Klik op deze link](#)

Het aanbod van AVZN in PDL voor het najaar van 2017, in company en open aanbod:

Training PDL (in company en open aanbod): start op 22 september 2017 in Hedel:

<https://www.avzn.nl/opleidingen/training+passiviteiten+dagelijks+leven+pdl/open+inschrijving+pdl+hedel+>

Train de trainer PDL (incompany en open aanbod): start op 4 oktober 2017 in Hedel

<https://www.avzn.nl/opleidingen/training+passiviteiten+dagelijks+leven+pdl/open+inschrijving+train+de+trainer+pdl>

Workshops PDL voor alle disciplines in company

<https://www.avzn.nl/opleidingen/training+passiviteiten+dagelijks+leven+pdl/workshop+dag+pdl>

Blended Learning Mondverzorging PDL in company

<http://www.avzn.nl/opleidingen/training+passiviteiten+dagelijks+leven+pdl/training+mondverzorging>

liberein

Bruggerbosch is gefuseerd en heet daarom Liberein: nieuwe naam, vertrouwde kwaliteit.

De eerstvolgende PDL-scholing in blended learning vindt plaats op onderstaande data:

Dinsdag 23 mei 2017 van 9.00 uur tot 17.00 uur
Dinsdag 6 juni 2017 van 9.00 uur tot 17.00 uur
en
Dinsdag 20 juni 2017 van 9.00 tot 12.30 uur

Meer informatie:

Wilt u de scholing liever in-company laten verzorgen? Wij gaan graag met u in gesprek over de mogelijkheden want opleiden is maatwerk.

Informeer naar de mogelijkheden of vraag vrijblijvend een offerte op.

Stuur een e-mail naar ine.zwaferink@liberein.nl of neem telefonisch contact op met Ine Zwaferink, afdeling opleidingen via telefoonnummer:

053-4284686.

Cursus PDL-coach: vrijdag 26 mei te Deventer.

Speciaal voor een iedereen die de PDL-scholing heeft gevolgd en nu graag de collega's wil coachen.

Heb je de PDL-training gevolgd en heb je ook altijd al het enthousiasme voor PDL willen delen met je collega's? Ontbreekt het je echter nog aan de nodige aan leservaring? Dan is de cursus PDL-coach wat voor jou!

Op deze dag leer je allerlei didactische aspecten die een PDL-coach moet weten en beheersen om de taak binnen een afdeling/team goed ten uitvoer te brengen: Het geven van instructie tijdens een klinische les over PDL of een vakinhoudelijk overleg of workshop geven voor je collega's. Tijdens deze dag krijg je informatie en feed-back door zelf te oefenen met rollenspellen en groepsopdrachten.

Het cursusmateriaal is bij de prijs inbegrepen. Na afloop ontvangt je een certificaat als bewijs van deelname van de Stichting PDL.

Voor wie is de dag bestemd? De dag is bestemd voor mensen iedereen die een taak vervult of wil gaan vervullen binnen een groep/team waarbij het uitbreiden en vergroten van PDL-vaardigheden het doel is. Tijdens deze scholing leer hiervoor de zo nodige didactische vaardigheden

Voorwaarden: Voldoende voorkennis hebben van PDL. Een voltooide PDL-curcus is daarom vereist.

Minimum aantal deelnemers: 6, maximum aantal deelnemers 14. Aanmelden kan nog tot 13 mei!

Stuur voor meer informatie een e-mail naar : mobicare@stichtingpdl.nl of klik [hier](#)

Mondzorg en PDL

Naast het dagelijks wassen van het lichaam is het niet minder belangrijk om ook zorg te dragen voor een goede mondzorg van de cliënten die aan onze zorg zijn toevertrouwd. Er wordt steeds meer bekend over de relatie tussen de mondgezondheid en de algemene gezondheid. In de mond worden veel aandoeningen als eerste zichtbaar, bijvoorbeeld in de vorm van pijnklachten, wondjes en ontstekingen.

Omgekeerd kunnen aandoeningen in de mond – via bacteriën die in de bloedbaan terechtkomen – allerlei ziektes veroorzaken zoals hart- en vaatziekten. Daarom staat in de richtlijn mondzorg voor zorgafhankelijke cliënten in verpleeghuizen ook dat binnen 24 uur na opname een eerste inventarisatie van de mondzorg moet hebben plaatsgevonden, dat binnen 2 weken een mondzorgschema op papier moet staan en deze binnen 6 weken door een tandarts moet worden gezien en dat deze een mondzorgplan heeft opgesteld.

Maar hoe doe je dat bij cliënten met een grote zorgafhankelijkheid. Ook hier kan PDL een goede bijdrage leveren aan de kwaliteit van zorg. Op de volgende manieren:

- Binnen het nieuwe modularium "Handboek PDL- liefdevolle ondersteuning van passiviteit" is aandacht voor mondzorg voor deze kwetsbare groep. Dit maakt deel uit van het lesprogramma dat wordt gebruikt bij de PDL-scholingen.
- Er is een tandarts gespecialiseerd in zorg voor mensen met grote zorgafhankelijkheid en hij voert de tandartszorg uit volgend het PDL-principe: Peter de Goede. We hebben hem voor deze uitgaven geïnterviewd.
- Met behulp van deze tandarts heeft PDL-scholingsaanbieder AVZN een scholing rond mondzorg aan deze kwetsbare groep ontwikkeld: "Training Mondverzorging zorgafhankelijke cliënten, vanuit echt contact".

Kennismaken met 'de PDL-tandarts': Peter de Goede.

Peter de Goede is door de Nederlandse Vereniging voor Gerodontologie erkend als tandarts-geriatrie. Vanuit deze specialisatie wil hij helpen om de PDL-gedachte nog verder uit te dragen. Binnen Nederland zijn er op dit moment 18 tandartsen-geriatrie, maar Peter is de enige die dit doet vanuit de PDL-gedachte. In de vorige uitgave van PDL-actief hebben jullie al kort kennis met hem kunnen maken. Nu willen we graag wat verder ingaan op zijn dagelijkse werk als tandarts-geriatrie.

We legden Peter de volgende vragen voor:

- **Wat is het voordeel voor het toepassen van PDL bij tandartszorg?**

Door de tijd te nemen om contact te maken en door het toepassen van vaardigheden uit de PDL merk ik dat het 'tandartsbezoek' veel minder stress oplevert voor de cliënt. Ook heb ik gemerkt hoe belangrijk de juiste ondersteuning van het lichaam is tijdens de behandeling. Ik behandel cliënten die deze ondersteuning nodig hebben daarom altijd in hun eigen stoel of op bed, en dat betekent dus dat ik dan bij hen op bezoek ga in plaats van andersom. Anderen stel ik eerst op hun gemak door eerst een praatje te maken terwijl ik hem of haar aan de arm meeneem en voor ze het weten zijn we in de behandelruimte in het verpleeghuis aangekomen en zitten ze zonder angst in de stoel.

- **Wat trekt jou aan het werken met cliënten uit deze doelgroep?**

Wat ik mooi vind aan mijn vak is dat ik echt wat kan bijdragen aan de kwaliteit van leven van deze mensen. Wanneer een mond weer gezond wordt en iemand weer kan eten, dan voegt dat waarde aan het leven toe. Je geeft iets terug waar weer van genoten kan worden. Soms zie je ook meteen dat pijn weg is, doordat mensen minder geagiteerd zijn, eetlust terug komt, speekselvloed verdwijnt en er meer energie is. Daar kan ik van genieten.

- **Wat zijn de grootste uitdagingen voor jou bij het werken met zeer zorgafhankelijke mensen?**

Je moet als tandarts over veel ervaring beschikken. Ik kan, door de beperkingen van de cliënt niet altijd goed zien wat ik doe: ik moet dus erg goed kunnen voelen wat ik doe. Soms werk ik zelfs 'ondersteboven' om beter bij die ene kies te kunnen komen. Dit is dus geen werk voor een beginnende tandarts. Mijn assistente is net als ik geschoold in PDL om me zo te helpen om bijvoorbeeld gebruik te kunnen maken van keypoints en facilitatietechnieken.

- **Hoe gaat dat in de praktijk?**

In het verpleeghuis waar ik, vanuit mijn ouderenpraktijk, werk heb ik op 5 locaties een tandartskamer. Hier zijn de basis spullen aanwezig. Daarnaast heb ik verplaatsbare apparatuur. Hier kan ik de ouderen hetzij in de tandartskamer, hetzij op hun eigen kamer op een ontspannen en waardige manier behandelen. Behalve het behandelen van problemen van tanden en kiezen besteed ik veel aandacht aan mondzorg. 80% van de mondproblemen zijn namelijk met goede mondzorg te verhelpen. Daarom heb ik ook samen met AVZN de mondzorgscholing ontwikkeld, want hier kan nog veel verbetering mee worden behaald.

- **Wat is hier voor nodig?**

Eigenlijk vooral tijd en geld. Geld om bijvoorbeeld een tandartskamer in te richten en om verzorgenden op te leiden in het goed uitvoeren van mondzorg. Wanneer organisaties bijvoorbeeld slechts 1% van hun budget aan mondzorg zouden besteden kunnen we al een wereld van verschil maken.

PDL publicaties:

- Kennismaken met PDL
- Handboek PDL – liefdevolle ondersteuning van passiviteit
- PDL in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking
- PDL: kwaliteit van leven is meer dan cijfers
- Functionele kleding: eenvoudig zelf (laten) maken
- Meetinstrumenten en PDL
- DVD: wassen en kleden op bed

Deze publicaties zijn te bestellen bij Mobicare. [Klik hier](#) of ga naar www.stichtingpdl.nl en klik op het logo van Mobicare.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting PDL en verschijnt alleen digitaal.

Abonneren is mogelijk via de website of deze link:

<http://stichtingpdl.nl/nieuwsbrief/aanmelden-nieuwsbrief/>

Verschijningsdata PDL-actief: januari en juni

Verschijningsdata PDL-educatief: maart en oktober

Tips voor de redactie: stuur ons je mail: info@stichtingpdl.nl

Realisatie:

Volg ons op:

Nieuw!

Blended Learning

Training Mondverzorging zorgafhankelijke cliënten, vanuit echt contact

Goede mondverzorging bij kwetsbare zorgafhankelijke cliënten is helaas niet vanzelfsprekend in de zorg en dienstverlening van alledag. Er is gebrek aan kennis over goede mondverzorging en de gevolgen van slechte mondverzorging op het dagelijkse welbevinden. Daarnaast is er behoefte aan praktische vaardigheden om de mondverzorging goed uit te voeren, zoals echt contact maken en praktische handelingen. AVZN voert deze training uit in samenwerking met tandarts-geriatrie Peter de Goede. De training is opgebouwd uit een kennis deel, de e-learning en een praktisch deel, de fysieke training.

<p>Wat leer je in de e-learning? <i>Inhoud e-learning; kaders, kennis en begrip van mondverzorging</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaders en richtlijnen Mondzorg en mondverzorging • Relatie mond en algemene gezondheid • Preventie • Verzorgen van eigen gebit, bruggen en kronen en uitneembare voorzieningen • Dwang, recht en waardigheid • Haptonomie • Contact maken 	<p>Wat leer je in de fysieke training? <i>Inhoud van vaardigheidstraining; Mondverzorging in de praktijk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mondverzorging in het zorgdossier • Methodische mondverzorging • Mondverzorging uitvoeren; <ul style="list-style-type: none"> ○ Bejegening, attitude, haptonomie ○ Multidisciplinair ○ Lastige situaties: Belemmeringen in de mondverzorging ○ Vaardigheden en tips in PDL mondverzorging
<p>Wie?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpende • Verzorgende • Verpleegkundige • Begeleider VVT of VG <p>Zowel intramuraal als extramuraal</p>	<p>Training</p> <ul style="list-style-type: none"> • e-learning • theorie en vragen thuis lezen en maken • fysieke training van 2 uur • Groep van maximaal 12 deelnemers
<p>Incompany De training wordt vooral Incompany uitgevoerd door zeer deskundige trainer/tandarts.</p>	<p>Kaders Landelijke richtlijn Mondzorg Richtlijn Mondzorg</p>

Interesse en wenst u informatie: mail naar norma@avzn.nl of bel: 0681340010

Praktijkbijdrage:

Uniek PDL – Project in Brabant !

Op 7 februari 2017 vond er in Helmond voor het eerst een interactieve workshop plaats voor behandelaren om actief aan de slag te gaan met PDL. Mieke Goossens, ergotherapeut bij Novicare, gaf deze aan haar collega's samen met Roger Pieters, trainer bij het Albeda College, met wie zij de workshop ontwikkelde. Novicare is een zelfstandige behandeldienst die onder andere ingezet wordt bij zorginstellingen die geen eigen behandeldienst hebben. Daarnaast werken de behandelaren als multidisciplinaire teams in de 1e lijn en verzorgt Novicare advies en trainingen op het gebied van behandeling.

“Workshop: PDL voor behandelaren” Helmond, 7 februari 2017

Workshop-leiders (van links naar rechts): Mieke Goossens (ergotherapeut Novicare), Renske Groenen (logopedist Novicare), Maarten van Driel (Harting-Bank Helmond), Roger Pieters (ROC Albeda Rotterdam, trainer en projectleider)

Achtergrond:

PDL (Passiviteiten van het Dagelijks leven) is ontstaan vanuit de zorg voor mensen met een vergevorderde dementie. Inmiddels wordt het ook al de nodige jaren zeer succesvol toegepast binnen de zorg voor mensen met een somatisch ziektebeeld, mensen met een (meervoudige) handicap en binnen de palliatieve zorg. PDL is niet alleen bedoeld voor de oudere cliënt, maar voor iedereen met een zware zorgafhankelijkheid.

Tijdens een intensief scholingstraject PDL (vanaf 2013 tot nu uitgevoerd door de trainer Roger Pieters van het Albeda College) voor alle locaties van Savant Zorg, een van de samenwerkingspartners van Novicare, werd al snel duidelijk dat er een verbindende factor nodig was op de werkvloer om tot een goede borging van PDL te kunnen komen. Een goede afstemming en samenwerking tussen behandelaren, verzorgenden en verpleegkundigen, cliënten en familie/mantelzorg is immers van belang om warme comfort zorg te kunnen bieden aan cliënten met ernstige zorgtekorten. Om als behandelaren ondersteunend en faciliterend aanwezig te kunnen zijn op de werkvloer, bleek het van belang dat elke discipline basiskennis heeft over de PDL-visie, doelen en werkwijze. Speciaal voor behandelaren is daarom een workshop ontwikkeld waarin zij interactief aan de slag gaan met PDL.

De workshop: actief aan de slag met PDL!

Op 7 februari j.j. hadden de behandelaren van Novicare regio Brabant de primeur: zij mochten de eerste workshop volgen. Een groot succes, en zeker voor herhaling vatbaar!

Allereerst werd er tijdens een plenair deel kennis gemaakt met het gedachtegoed van PDL, waarbij aan de hand van casuïstiek met elkaar in gesprek werd gegaan over onder andere keuzes, dilemma's en ethiek bij cliënten met ernstige zorgtekorten. De verschillende invalshoeken per discipline zorgden voor een verfrissende diepgang in de materie, naast af en toe een pittige discussie. Het belang van elkaar opzoeken, afstemmen en samenwerken werd voor alle aanwezigen glashelder inzichtelijk gemaakt.

In carrousel-vorm is daarna in kleine multidisciplinaire groepjes kennis gemaakt met de verschillende onderdelen van PDL; zelf ervaren was daarbij een sleutelwoord.

"Harting-Bank Helmond" was bereid gevonden om ruimte en lig- en zitmiddelen beschikbaar te stellen, waardoor er volop gewerkt kon worden met materialen als tilliften, rolstoelen en bedden.

Aangekleed worden door een psycholoog, eten krijgen van de fysiotherapeut, door de diëtist verzorgend gewassen worden of een arts die je met een tillift in een rolstoel plaatst. Zelf ervaren hoe het is om iemand aan te kleden, eten te geven of in een rolstoel te plaatsen. Voor velen helemaal nieuwe ervaringen, die zeker meegenomen gaan worden op de werkvloer. Zo zei een van de artsen: "ik realiseer me eens te meer wat voor impact slecht zitten kan hebben op een cliënt. Dat kan ik zeker weer meenemen in mijn visites".

Reacties van behandelaren

De behandelaren waren na afloop enthousiast over de opgedane ervaringen tijdens de workshop:

- *"Goed om zelf de afhankelijkheid bij eten en bij de transfers te ervaren".*
- *"Het viel mij vooral op hoe interactief de workshop was. Met veel humor werd er echt buiten het eigen vakgebied gekeken en ook ervaren".*
- *"Ik hoop van harte dat we dit binnen de organisatie doorzetten en wakker houden".*
- *"Leuke zinvolle workshop, met name omdat je met alle disciplines samen over PDL spart.*
- *Dit geeft toch weer nieuwe invalshoeken en inzichten, die overstijgend zijn ten aanzien van je eigen vakgebied".*
- *"Op deze manier leer je ook weer om nog breder te kijken naar je cliënten. Echt een aanrader!"*

Door: Roger Pieters en Mieke Goossens,